

INARIN KOULU

Toimintakulttuuri

Työrauha- ja turvallisuusohjeet

Päivitetty 29.10.2025 – lisätty järjestysäännöt

Sisällys

1. JOHDANTO	1
2. ARVOT	1
3. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT.....	1
4. HYVÄN KÄYTÖKSEN OHJEET	4
4.1. KOULUMATKAT	4
4.2. OPPITUNNIT	5
4.3. VÄLITUNNIT	5
4.4. RUOKAILU JA VÄLIPALA	5
4.5. POISSAOLOT.....	7
Varhaisen tuen malli koulupoissaoloihin	7
5. SEURAAMUKSET KOULUN JÄRJESTYSSÄÄNTÖJEN JA TOIMINTAOHJEIDEN RIKKOMISESTA.....	8
5.1. KAKE eli kasvatuskeskustelu	11
5.2. SEURAAMUKSET RIKKEISTÄ	12
6. KIUSAAMINEN – TUKI-tiimi	15
6.1. KIUSAAMISEN TUNNUSMERKISTÖ.....	15
6.2. NOLLATOLERANSSI.....	15
6.3. ENNALTA EHKÄISEVÄ TOIMINTA	16
6.4. TOIMINTA KIUSAAMISTAPAUKSISSA	16
6.5. KIVAKOULU-OHJELMA	17
7. TOIMINTA ENSIAPUTILANTEISSA	18
8. TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA	19
Liite 1. Tarkennukset hyvän käytöksen ohjeisiin	20
Liite 2. Päihde- ja pelikasvatussuunnitelmasta osio toimintakulttuuri:.....	23
Liite 3. Inarin kunnan koulujen puuttuminen väkivaltatilanteisiin koulupäivän aikana	24

1. JOHDANTO

Inarin koulu on yhtenäiskoulu, jossa opiskelee lukuvuonna 2025-2026 131 oppilasta. Opetusta annetaan neljällä kielellä; suomeksi, pohjoissaameksi, inarinsaameksi ja koltansaameksi.

2. ARVOT

Inarin koulun arvot pohjautuvat valtakunnalliseen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014) sekä alla oleviin oman kuntamme opetussuunnitelmassa (2016) esitettyihin perusopetuksen peruspilareihin.

- kaikilla oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen jokaisena koulupäivänä
- tunnetaidot ja empatia ovat keskeisiä vuorovaikutuksessa (työntekijät, oppilaat, huoltajat ja esimiehet)
- koulun aikuisilla tulee olla rohkeutta puolustaa hyvää
- kulttuurinen moninaisuus on rikkaus eli toimitaan ja opitaan yhdessä yli kieli-, kulttuuri-, uskonto- ja katsomusrajojen
- luonnon monimuotoisuuden ja luonnon uusiutumiskyvyn vaaliminen

3. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Inarin kuntaan on laadittu yhteiset järjestyssäännöt peruskouluille. Tässä asiakirjassa tarkennetaan Inarin koulun järjestyssääntöjä. Kunnan yhteiset järjestyssäännöt on esitetty alla sinisellä.

Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Näiden järjestyssääntöjen tarkoituksena on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan. Järjestyssäännöt ovat voimassa oppilaan ollessa koulussa tai osallistuessa koulun toimintaan koulun ulkopuolella. Järjestyssääntöjä on noudatettava esimerkiksi luokkaretkillä, leirikouluissa ja työssäoppimisessa.

Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

Oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Kaikki oppilaat ovat yhdenvertaisia. Kaikilla oppilailla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Oppilaita on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilönä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin. Kouluissamme noudatetaan 1) opetuksen järjestäjän hyväksymää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ja 2) tasa-arvosuunnitelmaa. Lisäksi kouluilla on käytössä yhteiset toimintamallit varhaiseen poissaoloihin puuttumiseen sekä väkivaltatilanteissa toimimiseen.

Oppilaan velvollisuudet

Oppivelvollisuusikäisellä oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, kunnes oppivelvollisuus on suoritettu. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon. Poissaolon syystä on annettava selvitys.

Lisäksi:

Oppilaan runsaat poissaolot vaikuttavat oppilaan perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen. Luokanopettaja tai -valvoja seuraa oman luokkansa poissaoloja. Mikäli poissaoloja on selvittämättä tai niitä on runsaasti, opettaja on suoraan yhteydessä huoltajaan. Koulussa noudatetaan Inarin kunnan yhteistä

Varhaisen puuttumisen mallia poissaolojen suhteen.

Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

Hyvien tapojen mukaiseen käyttäytymiseen kuuluu muun muassa: Toisten huomioon ottaminen, työ- ja opiskelurauhan edistäminen ja kunnioittaminen, tervehtiminen, ohjeiden noudattaminen sekä hyvät ruokailutavat. Oppitunneille on saavuttava ajoissa. Muistakin sovituista ajoista on pidettävä kiinni. Jokaisen tulee edistää hyvää työrauhaa ja viihtyisyyttä opiskelutilanteessa. Kouluun tulee pukeutua asiallisesti. Oppilaan tulee pukeutua niin, että hän voi turvallisesti osallistua opetukseen. Kouluun ei suositella tuotavaksi ylimääräisiä tavaroita, joita ei tarvita koulupäivän aikana.

Lisäksi:

Toisen fyysistä ja henkistä koskemattomuutta kunnioitetaan. Ilman toisen suostumusta kukaan ei saa käydä fyysisesti käsiksi toiseen eikä toiseen saa myöskään kohdistaa sanallista tai muuta henkistä väkivaltaa, jolla toista kohtaan osoitetaan halventavaa käytöstä. Fyysisen koskemattomuuden piiriin luetaan myös leikkimieliset painit ja nujuamiset, jotka voivat johtaa riistäytyä tappeluksi. Riitatilanteisiin puuttuu se aikuinen, joka on tilanteen näkemässä tai hänelle siitä kerrotaan.

Ohjeita oppilaalle:

Pyri estämään kiusaamistapaukset. Jos sinua kiusataan tai tiedät toista oppilasta kiusattavan, olet velvollinen ilmoittamaan asiasta heti koulun aikuiselle tai huoltajallesi.

Ole toisia kohtaan reilu ja rehellinen.

Suhtaudu kunnioittavasti kaikkiin aikuisiin.

Ilmoita koulupäivän aikana tapahtuneesta tapaturmasta tai sairastumisesta koulun aikuiselle, joka antaa tarkemmat menettelyohjeet.

Älä tuo kouluun teräaseita tai muita vaarallisia välineitä, tupakkatuotteita, päihteitä, sytytysvälineitä tai ilotulitteita.

Älä tupakoi koulupäivän aikana.

Tervehdi luontevasti päivän aikana luokkatovereitasi, muita kavereitasi ja opettajia sekä koulun muuta henkilökuntaa ensi kerran tavatessasi. Tervehdi myös koululle saapuvia vieraita.

Koputa oveen ennen kuin astut sisään kansliaan tai opettajainhuoneeseen, kouluterveydenhoitajan huoneeseen tai kun menet luokkaan kesken tunnin.

Puhu ystävällisesti. Älä kiroile äläkä haistattele.

Käyttäydy ruokalassa rauhallisesti ja syö ateriasi siististi.

Huolehdi henkilökohtaisesta hygieniasta.

Ota päähine pois päästä ruokailussa, luokassa ja kansliassa asioidessa.

Oleskelu ja liikkuminen

Välitunnille lähdetään viivyttelöttä. Välitunti vietetään sille varatulla alueella ja noudatetaan välituntivalvojan ohjeita. Koulualueelta poistuminen ilman lupaa on kielletty.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista on pidettävä hyvää huolta. Toisten omaisuutta on kunnioitettava. Roskaaminen ja sotkeminen heikentävät yhteistä viihtyvyyttä. Jokaisen on siivottava jälkensä. Vahinkoa aiheuttanut henkilö on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon vahingonkorvauslain mukaisesti. Ulkovaatteet, -kengät ja päähineet säilytetään niille tarkoitetuissa paikoissa.

Lisäksi:

Ilmoita koulun aikuiselle havaitsemasi ilkivalta tai vahinko.

Älä ota äläkä käytä toisen omaisuutta ilman lupaa. Jokainen oppilas on velvollinen säilyttämään arvokasta omaisuuttaan niin, ettei se voi helposti joutua vieraisiin käsiin.

Turvallisuus

Välitunneilla, oppitunneilla ja koulun toiminnassa koulualueen ulkopuolella on käyttäydyttävä niin, että kenenkään turvallisuutta ei vaaranneta. Turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta on ilmoitettava rehtorille tai koulun henkilökuntaan kuuluvalla. Kulkuvälineet asetetaan niille varattuihin paikkoihin eikä niitä käytetä koulupäivän aikana välituntialueella.

Digilaitteiden käyttö

Koulun digilaitteita ja tietoverkkoa käytetään vain opiskeluun soveltuvalla tavalla. Erikseen sovittaessa oppilas voi käyttää myös omia laitteita oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana. Digitaalisia oppimateriaaleja, sovelluksia ja tekoälyä käytetään opetuksessa asianmukaisesti ja opettajan ohjeiden mukaisesti. Oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdetä ilmaisematta.

Digilaitteiden opetusta häiritsevä käyttö oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana on kielletty. Puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon.

Luokilla 0-6 puhelimet ja muut mobiililaitteet ovat koulupäivän ajan oppilaan laukussa tai luokan puhelinparkissa. Puhelimet ja muut mobiililaitteet pidetään häiriöttömässä tilassa. Laitteiden käyttö ei ole sallittua koulupäivän aikana.

Luokilla 7-9 puhelimet ja muut mobiililaitteet ovat oppituntien ajan oppilaan laukussa, luokan puhelinparkissa tai oppilaan lukollisessa kaapissa. Puhelimet ja muut mobiililaitteet pidetään häiriöttömässä tilassa. Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö on sallittua koulun työsuunnitelmassa määrittämällä välitunnilla.

Ruokailussa, juhlassa tai muissa tilaisuuksissa puhelimen käyttö on kielletty.

Puhelinta ja muuta mobiililaitetta ei saa käyttää toisen henkilön äänittämiseen, kuvaamiseen tai videoimiseen ilman opettajan ja kuvattavan henkilön lupaa.

Puhelinta ja muuta mobiililaitetta saa opettajan luvalla käyttää, jos oppilaalla on kiireellinen tarve oppitunnin aikana olla yhteydessä huoltajaan esimerkiksi oppilaan sairastumisen vuoksi. Oppilaalla on aina oikeus ilman koulun henkilöstön lupaa hätätilanteessa soittaa hätänumeroon.

Lisäksi:

Inarin koulussa yläkoululaiset saavat käyttää omia puhelimiaan välipalavälitunnilla sisävälitunneilla.

Inarin koulu antaa 3.-9.-luokkalaisille oppilaille käyttöön Chromebookit. Nämä laitteet ovat oppilaiden henkilökohtaisessa käytössä koulupäivien aikana. Chromebookit säilytetään koulun omissa latauskaapeissa, mutta joskus opettaja voi antaa luvan yläkoululaisille viedä laite kotiin läksyjen tekemistä varten. Alakoululaiset eivät vie Chromebookeja kotiin. Erilliset ja tarkemmat säännöt Chromebookin käyttöä varten löytyvät Wilmasta.

Päihteet ja vaaralliset esineet

Laila kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden

tuominen kouluun on kiellettyä. Kiellettyjä aineita ja esineitä ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittamat tupakka ja tupakkatuotteet alaikäisillä, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoitimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Kurinpito

Perusopetuslain mukaisia kurinpitokeinoja ja muita seuraamuksia ovat kasvat keskustelu, kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen ja jälki-istunto. Muita seuraamuksia ovat siivousvelvoite, oppilaan määrääminen poistumaan, oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen sekä oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa opetustilasta oppilas, joka ei noudata poistumismääräystä. Kielletty esine tai aine voidaan ottaa haltuun, tai tarkastaa oppilaan tavarat kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, perusopetuslain mukaisesti.

Rehtorilla ja opettajalla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta kiusamisesta, häirinnästä tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Inarin kunnan peruskoulujen ja lukion järjestyssäännöt ovat osa Inarin kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja Inarin kunnan lukio-opetuksen opetussuunnitelmaa. Lisäksi ne ovat nähtävillä koulujen ilmoitustauluilla ja Sivistyspalvelujen-internetsivuilla (www.inari.fi). Järjestyssäännöt käydään läpi kouluyhteisöissä aina lukuvuoden aluksi. Koulut voivat tarkentaa tai täydentää työsuunnitelmiaan tai muuten näitä järjestyssääntöjä, jos siihen on erityisiä syitä. Nämä järjestyssäännöt on hyväksynyt Inarin kunnan sivistyslautakunta 8.10.2025.

4. HYVÄN KÄYTÖKSEN OHJEET

Hyvän käytöksen ohjeet on laadittu siksi, että jokainen lapsi ja aikuinen tietää mitä häneltä odotetaan ja osaa käyttäytyä niin, että meillä kaikilla olisi turvallinen, hyvä ja viihtyisä työympäristö. Tätä edellyttää perusopetuslaki (1267/2013).

4.1. KOULUMATKAT

Koulumatkat kuuluvat koulupäivään. Kuljetusoppilaat eivät saa poistua koulun alueelta ennen koulupäivän alkua eivätkä sen päätyttyä. He odottavat koulukuljetusta tai tuntien alkamista välituntialueella välituntivalvojan läsnäollessa tai muussa ohjatussa toiminnassa. Kunnan ottaman tapaturmavakuutuksen ehtoihin sisältyy vaatimus, että oppilas siirtyy kodista kouluun ja koulusta takaisin kotiin suoraan poikkeamatta muualle.

- Astu kulkuneuvoon rauhallisesti ja tunkeilematta. Näin et aiheuta vaaratilanteita itsellesi tai muille.
- Tervehdi kouluauton kuljettajaa.
- Käyttäydy koulumatkan aikana hillitysti ja ole kohtelias muita matkustajia kohtaan.
- Noudata aina kuljettajan antamia ohjeita. Auton kuljettaja vastaa yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta autossaan, joten hänen antamia ohjeita on noudatettava.
- Poistu koulukyydistä vasta koulun pihalla.
- Noudata koulumatkalla liikennesääntöjä ja käytä pyöräillessä kypärää. Kypärän käyttö on pakollista mopolla, kevytmoottoripyörällä ja kolkalla liikuessasi.
- Jätä pyörä tai muu kulkuvälineesi lukittuna niille varatulle alueelle.
- Kuljetusoppilas: Ilmoita taksin kuljettajalle jos et jostain syystä tilapäisesti ole tulossa kyytiin, ettei taksi turhaan odota sinua. Kuljetuksesta ei saa jäädä pois ilman huoltajan ilmoitusta taksille ja koululle. Taksi ei voi ottaa kyytiin muita kuin taksikuljetukseen kuuluvia oppilaita.
- Takseilla ei ole lupaa ottaa kyytiin muita kuin heille koululta ilmoitettuja kuljetusoppilaita.

Ne huoltajat, jotka tuovat oppilaan autolla kouluun ja hakevat koulusta, jättävät oppilaan kyydistä ja ottavat kyytiin koulun kuljetusalueelta. Koulun pihaa ja sen viereistä parkkialuetta ei käytetä haku- tai jättöalueena

turvallisuussyistä.

4.2. OPPITUNNIT

Kun tulet oppitunnille, jätä kengät oman eteisen kenkähyllyyn ja päällysvaatteet ja naulakkoon. Naulakkoon jätetään myös lakit, pipot ja lippikset.

Tule oppitunnille ajoissa.

Anna oppitunneilla oleville oppilaille ja henkilökunnalle työrauha, silloinkin, kun oma oppituntisi on päättynyt.

Toimi oppitunnilla opettajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Pyydä oppitunneilla puheenvuoro opettajalta viittaamalla.

Merkitse annetut kotitehtävät.

Huolehdi vuorollasi järjestäjän tehtävistä, mikäli järjestäjävuorot ovat tunnilla käytössä.

Huolehdi WC-asiat välituntien aikana.

4.3. VÄLITUNNIT

Älä poistu luvatta aidatulta välituntialueelta.

Siirry välituntialueen ulkopuolella olevaan opetukseen vasta kellon soitua tai kun olet saanut opettajalta luvan.

Luokkien 0–2 oppilaat viettävät pitkät välitunnit ulkona. Luokkien 3-6 oppilaat viettävät kaikki välitunnit ulkona. Luokkien 7-9 oppilaat viettävät pitkät välitunnit ulkona paitsi ruokailuajan loppuosan voi viettää joko ulkona tai sisällä. Välipalavälitunnilla sovittuina ajanjaksoina saa olla sisällä. Sisävälitunneilla on myös ohjattua toimintaa. Aikaisin aamulla tulevat kuljetusoppilaat saavat tulla sisälle ala-aulaan. Kaikki menevät ulos klo 8.35.

Sisävälitunneilla ja luokasta toiseen siirryttäessä ovat voimassa seuraavat säännöt:

- Käytävillä ei juosta eikä ryntäillä.
- Kulkureitit pidetään vapaina.
- Tuoleilla ei saa keikkua.
- Porraskaiteilla ei saa lasketella. Portaissa kulkureittinä ei käytetä istumiseen tarkoitettua puolta.
- Laukut ja päällysvaatteet laitetaan naulakoihin.
- Sisävälituntialueet: 0-2 ovat omassa solussaan, 3-6 ovat omassa solussaan, 7-9 ovat joko omassa solussaan, yläkerran aulaassa tai alakerran biljardinpeluupaikalla.
- Biljardipöytä on 6.-9. -luokkalaisten käytössä.

4.4 RUOKAILU JA VÄLIPALA

Alaluokkien oppilaat ruokailevat opettajan johdolla. Yläluokkien oppilaille korostetaan kouluruokailun merkitystä kasvamisen ja oppimisen näkökulmasta.

Ruokasalissa käyttäydytään rauhallisesti ja syödään ateria siististi, jotta kaikilla olisi mukava ruokailuhetki yhdessä toisten kanssa.

Ohjeita ruokailuun:

- alaluokille varataan omat istumapaikat
- ruokailuun mennään rauhallisesti, ei juosten eikä ryntäillen
- päähine tai huppu päässä ruokasalissa ei saa olla missään vaiheessa (ei jonotettaessa eikä poistuessa)
- jokaiselle annetaan ruokarauha, keskustele siis maltillisella äänellä ja ota muut muutenkin huomioon
- maistetaan tarjolla olevia ruokia (myös salaattit/kasvislisäkkeet!), ruokaillessa on tarkoitus myös

tutustua uusiin makuihin

- jos hedelmiä tai muita tuotteita on merkitty tietty määrä/henkilö, on lukumäärä jokaista sitova
- otetaan ruokaa vain sen verran kuin aiotaan syödä
- jätteet ja roskat sekä astiat laitetaan niille varattuihin paikkoihin
- jos sinulta kaatuu ruokaa, särkyy lasi tms., siivoa jälkesi (pyydä siivousvälineet keittiöhenkilökunnalta)
- lähtiessäsi pöydästä, laita tuoli paikalleen ja huolehdi, että pöytä jää siistiksi
- puhelinta ei käytetä ruokaillessa

Ruuasta kiittäminen kuuluu hyviin tapoihin.

4.5 POISSAOLOT

Huoltaja ilmoittaa oppilaan poissaolosta luokanopettajalle tai luokanvalvojalle viimeistään poissaolopäivän aamuna. Jos oppilas on poissa koulusta muun kuin sairauden vuoksi, on huoltajan pyydettävä siihen etukäteen lupa. Luokanopettaja tai luokanvalvoja voi myöntää enintään kolmen päivän luvan. Tätä pidemmät luvat poissaoloon myöntää rehtori. Lupaa on anottava kirjallisesti Wilman kautta.

Oppilaan ollessa poissa koulusta on huoltajalla vastuu siitä, että kaikki kotitehtävät tulevat asianmukaisesti tehdyiksi myös poissaoloaikana. Oppilas on velvollinen selvittämään annetut kotitehtävät saman luokan oppilailta, mikäli opettaja ei ole kotitehtäviä kirjannut kotitehtäviä Wilmaan tai Wilma ei ole huoltajan käytettävissä. Tiukan paikan tullen voi myös soittaa opettajalle ja kysyä läksyä häneltä.

Perusopetuslain mukaan oppilaiden hammashuollossa tai terveydenhuollossa käynnit eivät ole koulun toimintaa tai kouluaikaa. Näin ollen koulu ei ole vastuussa oppilaiden hammashuollon ajoista eikä myöskään hammashuoltoon tai muuhun terveydenhuoltoon liittyvistä matkoista.

Lain mukaan oppilas tulee vapauttaa opetuksesta hammashuolto- tai terveydenhuoltokäyntien ajaksi huoltajien pyynnöstä. Hammashuolto tai muu terveydenhuolto ottaa yhteyttä suoraan huoltajiin ja ilmoittaa lapselle varatun käyntiajan. Koulu ei vastaa siitä, että oppilaat saavat tietoon omat aikansa. Hammashuolto tai muu terveydenhuolto ilmoittaa lasten aikoja huoltajille puhelimitse tai kirjeitse, myöhemmin ehkä myös Wilman kautta.

Huoltajan on anottava vapautus koulutyöstä oppilaan hammashuollon tai muun terveydenhuollon ajaksi. Lomake on saatavilla kunnan www-sivuilta ja linkki löytyy myös koulun sivuilta sekä Wilmasta. Oppilaiden on annettava kyseinen lomake opettajalle/luokanvalvojalle/aineenopettajalle ennen hammashuollon tai terveydenhuollon käyntiä. Tällöin huoltaja sitoutuu vastaamaan tästä käyntiajasta ja siihen liittyvästä matkasta.

Varhaisen tuen malli koulupoissaoloihin

Koulunkäynti on oppilaan työtä. Huoltajien tehtävänä on tukea oppilasta positiiviseen suhtautumiseen koulunkäyntiä ja sieltä saatavia tehtäviä kohtaan. Huoltaja on tärkeässä roolissa tukiessaan lasta koulunkäynnin sujumisessa. Välillä poissaoloja kuitenkin kertyy erilaisista syistä.

Inarin kunnan perusopetuksessa otetaan käyttöön toimintamalli, jonka avulla pyritään kohdentamaan tukea jo hyvin varhaisessa vaiheessa oppilaalle, jonka koulupoissaolot lisääntyvät. Varhaisen tuen avulla voidaan ehkäistä koulupoissaolokierteen syntymisen ja siten vähennetään merkittävästi huolta lapsen/nuoren syrjäytymisriskistä.

Tämän uuden toimintamallin myötä opettaja/luokanvalvoja keskustelee oppilaan kanssa ja ottaa yhteyttä huoltajaan, kun poissaolotunteja on kertynyt alakoulussa yli 50* tuntia ja yläkoulussa yli 75* tuntia. Keskustelun tarkoituksena on kartoittaa, onko poissaoloilla ollut vaikutusta oppilaan koulunkäyntiin. Mikäli poissaoloja kertyy edelleen yli 100*/125* tuntia opettaja/luokanvalvoja ottaa uudelleen yhteyttä huoltajaan sopiaukseen moniammatillisen palaverin, jossa sovitaan yhdessä oppilaan tukitoimista ja seurannasta. Tarkoituksena on käydä perheen kanssa oppilaan poissaoloihin johtanut tilanne kokonaisvaltaisesti läpi ja yhdessä etsiä ratkaisuja mahdollisiin pulmiin. Jos poissaolotunteja on yli 125*/150* sovitaan uusi moniammatillinen palaveri, tarkistetaan tukitoimet sekä seuranta ja tehdään lastensuojeluilmoitus.

Toimintamallin toivotaan tuovan mahdollisuuksia ohjata varhaista tukea laajalla näkökulmalla oppilaan tilanteeseen poissaolojen kerryttyä ja etsiä yksilöllisiä ratkaisuja koulunkäynnin turvaamiseksi.

* tuntimäärään sisältyvät kaikki poissaolot mm. huoltajien selvittämät poissaolot, luvattomat poissaolot ja myös anottut lomat. Luvattomat poissaolot selvitetään heti.

Oppilashuollon tukipalveluita

- kouluterveydenhoitaja puh: 040 844 5482 klo 8.00–9.00
- koulukuraattori puh: 040 672 1077 tiistaisin ja torstaisin
- oppilaanohjaaja puh: 040 5710452
- koulupsykologi puh. 040 4877294

- koulupsyykkari puh. 040 6266562
- erityisopettajat puh: 040 578 7931 ja 040 182 4512
- rehtori puh: 0400 232 662

Varhaisen tuen mallista on erillinen toimintaohje opettajille.

5. SEURAAMUKSET KOULUN JÄRJESTYSSÄÄNTÖJEN JA TOIMINTAOHJEIDEN RIKKOMISESTA

Lähtökohtana koulun seuraamusjärjestelmässä on perusopetuslain 35§ ja 36§.

35 a § (30.12.2013/1267)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Kasvatuskeskustelu

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestäväan kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se 2 momentissa esitetty huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.

36 § (13.6.2003/477)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Kurinpito

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen ovat kurinpitorangeistuksia.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. (30.12.2013/1267)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. (30.12.2013/1267)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

36 a § ([13.6.2003/477](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628))<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitorangeistuksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja opetuksen epäamisestä tarvittaessa koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Määräaikaisesta erottamisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain ([586/1996](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/586)) [31 §:n](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/586) 1 ja 2 momentissa ja 32 §:ssä säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään.

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Rehtorin ja opettajan päätösvalta jälki-istunnon määräämisessä sekä 36 §:n 2–4 momentissa tarkoitettua asiasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen edustuksesta käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa säädetään lastensuojelulain 24 §:n 2 momentissa. Kirjallisen varoituksen antamisesta voi opetuksen järjestäjän niin päättäessä päättää myös koulun rehtori. ([30.12.2013/1267](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628))<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

36 b § ([13.6.2003/477](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628))<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 §:n 3 momentissa tarkoitettua opetuksen epäamisestä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain ([39/1889](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628)) [4 luvun 6 §:n](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628) 3 momentissa ja 7 §:ssä.

36 d § ([30.12.2013/1267](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628))<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta

29 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään [rikoslain 4 luvun](#) 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Pykälässä säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

36 e § (30.12.2013/1267)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua kiellettyä esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä 3 momentissa säädetystä tarkastuksen suorittamisesta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Pykälässä säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

36 f § (30.12.2013/1267)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Haltuunoton ja tarkastamisen yleiset periaatteet

Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Edellä 36 d §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Oppilaan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

36 g § (30.12.2013/1267)<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Opettajan tai rehtorin 36 d §:n perusteella haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitettut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetyille viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

36 h § (30.12.2013/1267) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Oppilashuolto kurinpidon ja ojentamisen yhteydessä

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu kurinpidonrajoitus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi 36 §:n 2 tai 3 momentin nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

5.1. KAKE eli kasvatuskeskustelu

Jokainen aikuinen koulussamme on velvollinen puuttamaan tilanteisiin, joissa näkee koulun sääntöjä rikottavan ja aloittamaan tilanteen selvittämisen viipymättä.

Miksi kasvatuskeskusteluja?

- Kasvatuskeskustelu on ratkaisukeskeisyyteen pohjautuva menetelmä, joka tuo vaihtoehtoisen toimintatavan jälki-istunnolle.
- Menetelmän tarkoituksena on oppilaiden vuorovaikutustaitoja edistämällä vähentää koulun häiriökäyttäytymistä.

KAKEN tavoitteet

- Kasvatuskeskustelussa oppilaan käyttäytymistä tai tapaa toimia pyritään ohjaamaan ja hänen on itse mietittävä rikkomuksen seuraukset.
- Samalla opetetaan vastuullisuutta ja otetaan vanhemmat mukaan yhteisiin kasvatusasioihin. Siinä avataan kasvun rajoja keskustelun kautta, jolloin oppilaalle tulee tunne, että hänestä huolehditaan, häntä kuunnellaan ja asiat otetaan vakavasti.
- Oppilas joutuu myös välittömästi pohtimaan mitä teki, miksi ja miten korjata tilannetta lisäämällä oppilaan vastuuntuntoa
- Mietitään yhdessä oppilaan kanssa oikea toimintamalli vastaavissa tilanteissa jatkossa

Tavoitteet oppilaan osalta

- Oppilaan oman vastuun kasvaminen itsestä ja muista
- Oppilaiden epätoivotun käyttäytymisen vähentäminen
- Oppilas miettii rikkomuksiaan tarkemmin ja ymmärtää tekojensa seuraukset
- Oppilas oppii kunnioittamaan ja noudattamaan koulun sääntöjä paremmin

Kodin osuus kasvatuskeskustelussa

Kun oppilas soittaa koululta kotiin ja ilmoittaa olevansa kasvatuskeskustelussa

- Kysy mitä on tapahtunut?
- Miten aiot asian selvittää?
- Kannusta lastasi hoitamaan asia kuntoon.

KASVATUSKESKUSTELUN VAIHEET:

RIKE TAPAHTUU

- Rehtori, opettaja tai muu henkilökuntaan kuuluva tiedottaa luokanvalvojaa asiasta.
- Luokanvalvoja ilmoittaa ajankohdan oppilaalle, jolloin kasvatust keskustelu tapahtuu.
- Ajallisesti tämä on hyvä tehdä mahdollisimman pian rikkeen jälkeen, jotta sillä olisi tavoiteltava vaikutus käyttäytymiseen.

KASVATUSKESKUSTELUSSA

- Oppilas kertoo omin sanoin, mitä on tapahtunut ja mikä meni väärin (kirjataan).
- Sovitaan yhdessä oppilaan kanssa oikea toimintamalli vastaavissa tilanteissa jatkossa.
- Oppilas soittaa huoltajalle ja kertoo em. asiat.
- Luokanvalvoja keskustelee lyhyesti huoltajan kanssa asiasta.
- Kasvatust keskustelun kulku kirjataan ylös KAKE - lomakkeelle.

5.2 SEURAAMUKSET RIKKEISTÄ

Seuraamuksia määrättäessä edellisinä lukuvuosina tehtyjä rikkeitä ei huomioida.

Kasvatust keskustelun määrää rehtori tai joku koulun opettajista, jälki-istunnon määrää luokanvalvoja, luokanopettaja tai joku koulun opettajista. Ennen oppilaan määräämistä kasvatust keskusteluun tai jälki-istuntoon on yksilöitävä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ensisijaisesti määräyksen antaa aina tilanteessa ollut opettaja. Kasvatust keskustelun pitää sen määrännyt opettaja tarvittaessa yhteistyössä luokanopettajan/luokanvalvojan kanssa. Kasvatust keskustelu etenee tässä oppaassa annetun kaavan mukaisesti ja kasvatust keskustelu dokumentoidaan aina.

Jälki-istunnosta annetaan Wilmassa valmiilla lomakkeella määräys, johon kirjataan myös oppilaan kuuleminen ja kuulemisen ajankohta. Huoltaja kuittaa nähneensä määräyksen Wilmassa. Jälki-istunnot järjestetään pääsääntöisesti koulupäivän ulkopuolella keskiviikkoisin. Opettajat toimivat valvojina kiertävän listan mukaisesti.

KaKet, jälki-istunnot ja lievemmät rikkeet kirjataan Wilmaan tapahtumahetkelle (tuntimerkinnyt) ja tuki-lehdelle. Luokanvalvoja seuraa oppilas- ja luokkakohteisesti tilannetta. Luokanvalvoja tai luokanopettaja tekee tarvittaessa ilmoituksen oppilashuoltoryhmälle. Rikkeistä tehdään tarvittaessa lastensuojeluilmoitus. Rikoksista tehdään aina ilmoitus viranomaisille.

Teko	Yksilöinti	Seuraamus
Epäasiallinen käyttäytyminen	1. Kiusaaminen (Oma luokanopettaja/luokanvalvoja selvittää yksittäiset kiusaamistapaukset –TUKI-tiimi selvittää, jos toistuvaa)	1. kerta: TUKI-tiimin käsittely 2. kerta: TUKI-tiimin käsittely, jossa rehtori mukana 3. kerta: rehtorin kirjallinen varoitus - yksilökohtaisesti koottu ryhmä keskustelee jatkotoimista
	2. Tupakointi, vapettaminen, nuuskaaminen, nikotiinipussien tai muiden vastaavien tuotteiden käyttö tai näiden tuotteiden hallussapito	lastensuojeluilmoitus, jälki-istunto, tuotteiden haltuunotto ja ilmoitus kotia, ks. Päihde- ja pelikasvatussuunnitelma sekä poliisin ohjeet
	3. - epäasiallinen käyttäytyminen	1. kerta: kasvatust keskustelu ja mahdollinen jälki-istunto

	- luvaton poistuminen välituntialueelta tai koulun toiminnasta - luvaton poissaolo eli lintsaminen (vähintään yksi oppitunti) -loukkaava käyttäytyminen aikuista kohtaan koulupäivän aikana (nimittely, haistattelu, tms.) -luvaton kaupankäynti, välittäminen	2. kerta: jälki-istunto 3. kerta: kasvatustilaisuus, jossa huoltaja(t) koululla. Mukana myös rehtori. 4. kerta: kirjallinen varoitus 5. kerta: jatkotoimista keskustellaan yksilökohtaisesti kootun ryhmä kesken.
	4. Vilpillinen menettely kokeessa tai koulutehtävissä	1. kerta: kasvatustilaisuus ja ilmoitus kotiin, suorituksen hylkääminen ja uuden suorituksen määrääminen saman päivän aikana 2. kerta: edellisen lisäksi jälki-istunto 3. kerta: rehtorin kirjallinen varoitus 4. kerta: yksilökohtaisesti koottu ryhmä keskustelee jatkotoimista
	5. Tekemättömät koulutehtävät	1. ja 2. kerta: läksyt määrätään tehtäväksi samana päivänä pitkän välitunnin aikana 3. kerta: läksyt määrätään tekemään pitkän välitunnin aikana ja jälki-istunto • Jos oppilaalle määrätään jo toinen jälki-istunto ja opettaja on ollut yhteydessä kotiin toistuvista tekemättömistä läksyistä, kutsutaan koolle oppilashuoltoryhmä keskustelemaan jatkotoimista (esim. tukitoimenpiteet, lastensuojeluilmoitus)
	6. Toistuva myöhästely oppitunneilta (kolme myöhästymistä tunnilta) 7. Kolmas kännykkätakavarikko	jälki-istunto Myöhästymiset ja kännykkätakavarikot kirjataan aina Wilmaan.
	8. Koulun tai toisten omaisuuden tahallinen tai tuottamuksellinen vahingoittaminen tai varastaminen	1. kerta: vahingonkorvaus ja kasvatustilaisuus 2. kerta: vahingonkorvaus ja kasvatustilaisuus, jossa huoltaja(t) koululla, rehtori mukana.

	3. kerta: rehtorin kirjallinen varoitus 4.kerta: yksilökohtaisesti koottu ryhmä keskustelee jatkotoimenpiteistä
9. Toistuva tai vakava työrauhan rikkominen	Toistuva työrauhan rikkominen edellyttää opettajan aikaisempaa huomauttamista häiritsemisestä. Merkintä Wilmaan työrauhan rikkomisesta. 1. kerta: luokasta poistaminen ja ohjaaminen rehtorin kansliaan mahdollisuuksien mukaan 2. kerta: luokasta poistaminen ja ohjaaminen rehtorin kansliaan mahdollisuuksien mukaan, kasvat keskustelu 3. kerta: jälki-istunto 4. kerta: rehtorin kirjallinen varoitus 5. kerta: yksilökohtaisesti koottu ryhmä keskustelee jatkotoimista
10. Päihteiden vaikutuksen alaisena olominen koulupäivän aikana	Ks. Päihde- ja pelikasvatussuunnitelma -ilmoitus rehtorille, poliisille ja huoltajille - tehdään asiasta lastensuojeluilmoitus - otetaan päihdyttävät aineet ja niihin liittyvät välineet pois, katso kirjaamisen ohjeet poliisin ohjeista -jatkotoimet rehtorin ohjeiden mukaan
11. Erityisen vaarallisten aineiden tai välineiden hallussapito koulussa -räjähteet, ampuma-aseet, päihteet, tms.	-ilmoitus rehtorille, poliisille ja huoltajille - otetaan vaaralliset aineet ja välineet pois, soita tarvittaessa 112, katso kirjaamisen ohjeet poliisin ohjeista -jatkotoimet rehtorin ohjeiden mukaan
12. Muiden kuin kohdassa 7 mainittujen koulun säännöissä kiellettyjen aineiden tai välineiden hallussapito	-ilmoitus rehtorille -jatkotoimet rehtorin ohjeiden mukaan

	13. Pahoinpitely: tunnusmerkit: väkivallan seurauksena syntyvä ruumiinvamma, jolloin pahoinpidelty oppilas ohjataan terveydenhuoltoon	-soitto hätänumeroon tarvittaessa, soitto huoltajille, tieto rehtorille, eristä väkivaltainen oppilas ryhmästä loppupäiväksi, ks. väkivaltakäytänteet

6. KIUSAAMINEN – KIVA-tiimi

Inarin koulussa ei suvaita kiusaamista. Kiusaamiseen puututaan yhtenäisen mallin mukaan. Perusopetuslain 29 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön. Turvallinen ympäristö on myös koko henkilökunnan oikeus. Kiusaaminen järkyttää lapsen ja nuoren perusturvallisuutta usein tavalla, joka jättää kiusattuun jopa elinikäiset jäljet.

6.1 KIUSAAMISEN TUNNUSMERKISTÖ

Koulukiusaamisen määrittely eikä sen havaitseminen ole helppoa. Kiusatuksi joutuneelle tapahtuma on yleensä arkaluontoinen, jopa hävettävä. Varsinaisesta kiusaamisesta on kyse silloin, kun oppilas joutuu vastoin tahtoaan sellaisen käyttäytymisen kohteeksi, jonka hän kokee loukkaavana tai muuten vastenmielisenä. Lisäksi vakavalle kiusaamiselle on ominaista se, että kiusattu on kiusaamisen kohteena yleensä yksin ja toistuvasti.

Olemme pyrkineet luomaan kouluamme sellaisen ilmapiirin, että kiusaamista ei kenenkään tarvitse sietää missään tilanteessa. Luonnollisesti myös koulun järjestyssäännöissä on kiusaaminen kielletty. Koulukiusaamista tapahtuu yleensä jossain muualla kuin aikuisten lähettyvillä, joten sitä voi olla vaikea havaita, mutta kaikkiin tietoon tulleisiin tapauksiin puututaan mahdollisimman pian.

Kiusaamiseen voi liittyä mm. seuraavia piirteitä:

- se on ruumiillista, henkistä tai sanallista
- sillä alistetaan tai loukataan toista
- se on tahallista ja tietoista
- se voi olla ryhmän sisäistä tai siitä eriävää
- se voi olla suoraa tai epäsuoraa
- siihen voi liittyä ryhmän hyväksyvää ja vahvistavaa käyttäytymistä
- ennen kaikkea: se on toistuvaa

Merkkejä kiusaamisesta voivat olla mm. seuraavat:

- joku jätetään ryhmän ulkopuolelle eri tilanteissa
- jonkun vastauksille tai tekemisille nauretaan tai tirsutaan
- johonkin oppilaaseen kohdistuvat perättömät viestit tai juorut
- joku vetäytyy jatkuvasti omiin oloihinsa
- poissaolot, jotka ovat säännöllisiä
- poissaolot, jotka yhtäkkiä lisääntyvät
- joku kerho tai harrastus jää pois

On muistettava, että kaikki ristiriitatilanteet eivät ole kiusaamista. Kiusaamisen ja toisaalta kiusoittelemisen ja ”härnäämisen” välille on tehtävä ero. Muutokset lapsen käyttäytymisessä voivat johtua monesta asiasta. Yksi näitä voi olla kiusaamisen kohteeksi joutuminen. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että koulun koko henkilökunta ja vanhemmat kotona ovat jatkuvasti valppaana, jotta voisivat tunnistaa asiat ajoissa. Paras lääke kiusaamisen lopettamiseksi on hyvin varhainen puuttuminen asioihin. Se on aikuisten velvollisuus.

6.2 NOLLATOLERANSSI

Nuorten keskinäisessä kanssakäymisessä tapahtuu luonnollista ja tervettä kisailua, jopa kiusoittelemista. Usein rajan vetäminen hyväksyttävän kiusoittelemisen ja varsinaisen kiusaamisen välillä on vaikeaa.

Oppilaan oma kokemus on määräävä kiusaamisepäilyä arvioitaessa. Jokainen sellainen tapaus, jonka oppilas kokee ahdistavana ja kiusaavana, käsitellään vakavana kiusaamistapauksena ja selvitetään

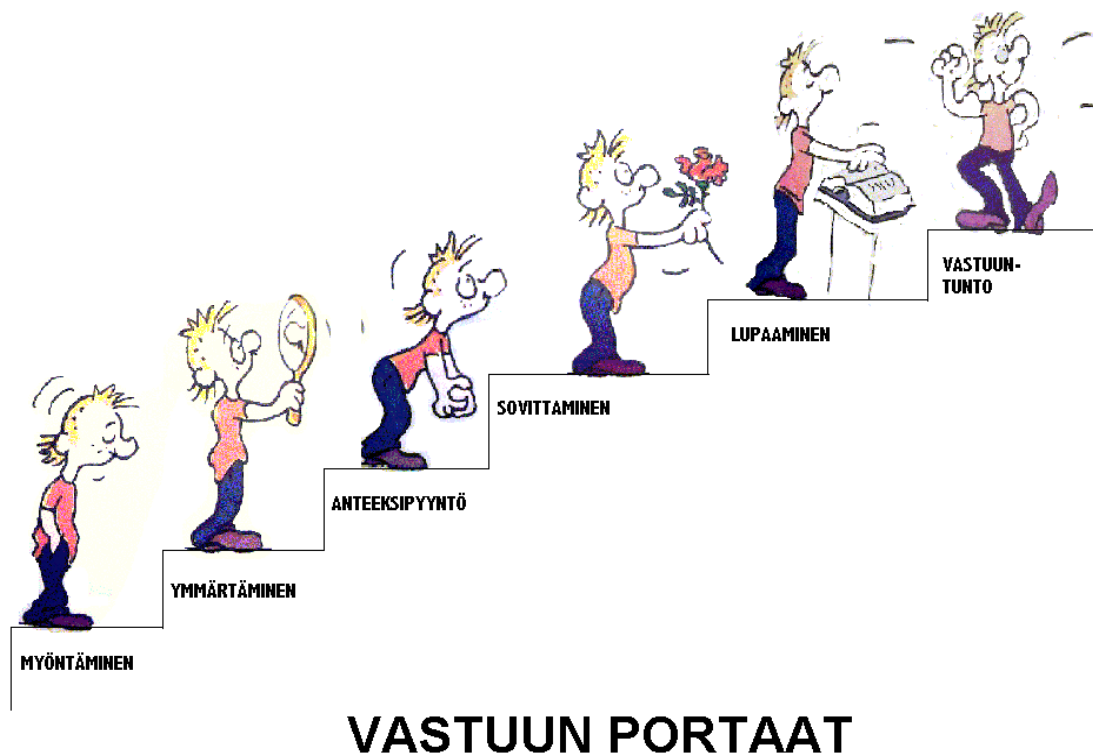
perusteellisesti. Toisaalta myös sellaiset kiusaamisepäilyyn viittaavat tapahtumat, joissa ulkopuolinen henkilö (opettaja tai toinen oppilas) on havaitsevinaan vakavaa kiusaamista, käsitellään perin pohjin – vaikka mahdollinen kiusattu ei asiasta itse valita eikä ainakaan aluksi edes tunnusta kokeneensa kiusaamista.

6.3 ENNALTA EHKÄISEVÄ TOIMINTA

- Teemme tilannekartoitusta oppilaille suunnatuilla kyselyillä kerran lukuvuodessa
- Luokanvalvojat ja luokanopettajat havainnoivat luokan tilannetta aktiivisesti
- Aktivoidaan myös tukioppilaita kiusaamistapausten havaitsemiseen, niihin puuttumiseen ja niistä tiedottamiseen
- Tehdään oppilaille selväksi, että kiusaamisesta ilmoittaminen ei ole kantelemista ja se on jokaisen velvollisuus
- Selvitetään oppilaille, että kiusaaminen on perusopetuslain ja rikoslain vastaista ja väkivaltatapauksissa aina myös poliisiasia.
- Kiusaamisesta pidetään myös päivänavauksia.

6.4 TOIMINTA KIUSAAMISTAPAUKSISSA

Kiusaamisen torjunnassa noudatamme soveltuvin osin KiVa-kouluohjelmaa. Ohjelman keskeiset periaatteet nousevat soveltavasti oheisen kuvan mukaisesta menettelystä ja kasvatuseriaatteista.

6.5 KIVAKOULU-OHJELMA

Kiusaamiseen puuttuminen:

Vaihe 1

1. Se aikuinen, joka näkee tai kuulee, puuttuu heti tilanteeseen
2. Asia saatetaan heti luokanopettajan / luokanvalvojan tietoon; hän hoitaa selvittelyn heti
- jos oppilaita on useammalta luokalta, näiden luokkien opettajat yhdessä selvittävät tilanteen
Esimerkki käsittelyn kulusta jäljempänä.
3. Opettaja harkitsee, kuuluuko asia KiVa-tiimille. Inarin koulussa 0-4.lk:n osalta opettajan kanssa kiusaamistapauksia selvittää erityisopettajista Karoliina Pussi ja 5.-9.lk:n osalta Aino Hynnä.
4. Luokanopettaja/luokanvalvoja ottaa kiusaamisesta aina yhteyttä kotiin.

Vaihe 2 (mikäli kiusaaminen jatkuu)

1. Asiaa käsitellään uudelleen ja nyt mukana ovat kiusaaja/t, kiusattu, opettaja/t ja rehtori
- mukaan voidaan ottaa tarpeen ja tilanteen mukaan muita oppilaita tai oppilasryhmiä
Käsittelymuoto on samansisältöinen kuin vaiheessa 1.
2. Rehtori ottaa yhteyttä koteihin.

Vaihe 3 (mikäli kiusaaminen jatkuu)

Asiaa käsitellään uudelleen ja nyt mukana ovat edellisen vaiheen osallistujien lisäksi vanhemmat.

Asia käsitellään. Sovitaan seuranta.

Vaihe 4 (mikäli kiusaaminen jatkuu)

Asiaa käsittelemään kootaan oppilashuoltoryhmä, jolloin edellisen vaiheen osallistujien lisäksi mukaan kutsutaan perheneuvola, sosiaalitoimisto, terveydenhoito ja tarvittaessa muitakin viranomaisia.

Esimerkki kiusaamisen käsittelystä

1. **Kuunnellaan kiusattua**
- päästään selville mitä on tapahtunut ja ketä jutussa on mukana
2. **Kuunnellaan kiusaajaa/kiusaajia**
- saadaan selville kiusaajan näkemys asiasta
3. **Keskustellaan yhdessä kiusatun ja kiusaajan/kiusaajien kanssa**
- molempien kertomukset käydään läpi yhdessä, opettaja huolehtii keskustelun kulusta
- molempia osapuolia autetaan ”säilyttämään kasvonsa”
4. **Etsitään yhdessä ratkaisu**
- ”miten edetään, että kiusaaminen loppuu”
- kiusaaja itsekin voi ehdottaa ratkaisua, mutta opettaja huolehtii viimekädessä, että ratkaisu on oikeudenmukainen ja kohtuullinen
5. **Käsitellään se, mitä oppilaat aikovat kertoa tilanteesta kavereilleen**
- tällä pyritään sekä madaltamaan luokkaan tai kavereiden luo menoa ja toisaalta estetään tilanteen vähättely muille
6. **Kerrataan päätökset ja sopimukset**
- opettaja kertoo ja varmistaa, että kaikki ovat asioista yhtä mieltä ja ovat ymmärtäneet asian
- opettaja kertoo, että asiasta ilmoitetaan kotiin

Sovitaan seurannasta

- kaikkien osapuolten kesken sovitaan, että kokoonnutaan yhteen viikon kuluttua ja tarkastetaan tilanne
- seurantakertojen määrä sovitaan kunkin tapauksen kohdalla erikseen.

7. TOIMINTA ENSIAPUTILANTEISSA

TAPATURMAN TAI SAIRASKOHTAUKSEN SATTUESSA

Ellei opettajaa tai muuta henkilökuntaa ole tapahtumapaikalla, on oppilas velvollinen ilmoittamaan tapahtuneesta kansliaan tai jollekin henkilökuntaan kuuluvalle.

Ensimmäisenä paikalle tullut aikuinen arvioi tilanteen (varmistaa mm. onko kyseessä epilepsia-kohtaus tai muu todennäköisesti ohimenevä kohtaus tai oireilu). Aikuinen yrittää tavoittaa terveydenhoitajan. Ellei terveydenhoitaja ole koululla, otetaan yhteys terveyskeskukseen. Jos tapahtuman sattuessa on lähettyvillä ensiaputaitoisia henkilökuntaa, kutsutaan joku tällaisen taidon omaavista paikalle.

Tapahtuneesta on ilmoitettava aina sekä kansliaan että rehtorille. Rehtori ilmoittaa tapahtuneesta oppilaan huoltajalle. Ellei rehtori ole tavattavissa, asian hoitaa vararehtori.

LÄÄKÄRINHOITOA VAATIVAT LIEVÄT TAPAUKSET

Lähetetään aina Ivalon terveyskeskukseen päivystyspoliklinikalle (osoite: Sairaalantie 20, 99800 Ivalo) Päivystysvastaanotolle ja terveyskeskukseen on oltava puhelimitse yhteydessä aina ennen lähettämistä. Puhelinvaihteen aukioloaika 8.00 - 16.00, puh. 040 188 7111, ajanvaraus klo 8.15-10.00 ja 13.00-14.00, puh. 040 188 7400. Tarvittaessa oppilaan mukaan on pantava saattaja. Aina ilmoitus huoltajalle.

HUOM! Varmista potilaan ja mahdollisen saattajan kuljetus terveyskeskuksesta tai poliklinikalta kotiin.

LÄÄKÄRINHOITOA VAATIVAT VAIKEAT TAPAUKSET

Suuret, vuotavat haavat, vaikeat palovammat, tajuttomuus, myrkytykset yms. vaativat aina, että oppilas toimitetaan lääkärin hoitoon. Vaikeissa tapauksissa tilataan ambulanssi. Oppilas lähetetään näissä tapauksissa Ivalon terveyskeskukseen (osoite: Sairaalantie 20, 99800 Ivalo). Tarvittaessa oppilaan mukaan on pantava saattaja. Aina ilmoitus huoltajalle.

HUOM! Varmista potilaan ja mahdollisen saattajan kuljetus poliklinikalta kotiin.

SAIRASTUMISET JA LIEVÄT LOUKKAANTUMISET

Kun oppilas loukkaantuu lievästi tai sairastuu kesken koulupäivän, eikä voi sen vuoksi osallistua oppitunteihin, hänen täytyy menetellä seuraavasti.

Ensin käydään kouluterveydenhoitajan vastaanotolla (tai tarvittaessa neuvolassa), missä voidaan saada tavallisimpia lääkityksiä ja suositella lepoa enintään loppupäivän ajaksi. Oppilas ei saa koskaan lähteä sairaana tai loukkaantuneena kotiin ilman, että huoltajalta on saatu lupa kotiuttamiseen.

Koulupäivän aikana sattuneista tapaturmista, lievistäkin, on opettajan lisäksi tehtävä kansliaan vahinkoilmoitus mahdollisten vakuutuskorvausten saamiseksi, tiedotettava tapaturmasta huoltajalle ja neuvottava tätä sairauskulujen kirjaamisessa.

ENSIAPUKAAPIT

Ensiaputarvikkeet sijaitsevat henkilöstön kopiointihuoneessa, teknisen työn tiloissa, fysiikka-kemian sekä biologia-maantiedon varastoissa ja liikuntatiloissa sekä kaikissa soluissa.

Ensiapukaappien täydennystarpeesta on ilmoitettava toimistosihteerille. Ensiapulaukku retkille ja muihin vastaaviin tilanteisiin on saatavilla koulun ensiapuvälineistä (retkiä varten ensiapulaukkuja opettajainhuoneessa kopiokonehuoneessa, käytön jälkeen aina huolehdittava täydennyksestä!).

ENSIAPUTAITOISIA INARIN KOULUSSA:

Ailu Näkkäläjärvi p. 040-578 70 39

Marjo Saihovaara, toimistosihteerä 040 589 56 84

Marja Seilonen, rehtori 0400 232 662

Kouluterveydenhoitaja p. 040 844 54 82

8. TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA

Kouluterveydenhoitajat 040 844 54 82 / 040 844 54 82

Hätänumero 112

Ivalon terveyskeskus

- päivystävä sairaanhoitaja puh. 040 770 9187 (ensiapu ja kiireelliset)
- Jänkä-tiimi 040 353 4952 (hoitaja)

Koulun kanslia 040 589 5684

Liite 1. Tarkennukset hyvän käytöksen ohjeisiin

- opettajien työkaluksi asian käsittelyyn oppitunneilla

YLEISET OHJEET

Kunnioita toisen fyysistä ja henkistä koskemattomuutta.

Jokaisella yksilöllä on ihmisarvoon perustuva yhtäläinen oikeus säilyttää sekä fyysinen että henkinen koskemattomuus. Koulussa tämä tarkoittaa sitä, että ilman toisen suostumusta kukaan ei saa käydä fyysisesti toiseen käsiksi eikä kimppuun eikä ole oikeutta kohdistaa toiseen myöskään sellaista sanallista tai muuta henkistä väkivaltaa, jolla toisen persoonaa kohtaan osoitetaan halventavaa käytöstä.

Turvallisuuden ja koskemattomuuden näkökulmasta on tärkeä ymmärtää, että koulussa ei myöskään harrasteta sellaisia kaveripaineja tai muuta fyysistä "nujuamista", jossa kumpikin osapuoli on kyllä vapaaehtoisesti mukana, mutta jossa on vaara loukkaantua tai vaara muuttua vakavaksi tappeluksi.

Pyri estämään kiusaamistapaukset. Jos sinua kiusataan tai tiedät toista oppilasta kiusattavan, olet velvollinen ilmoittamaan asiasta heti koulun aikuiselle sekä huoltajallesi.

Perusopetuslain 29 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Inarin koulussa jokainen tietoon tullut kiusaamistapaus tai -epäily selvitetään.

Ole toisia kohtaan reilu ja rehellinen.

Koulun hyvä henki, me-henki, rakentuu muun muassa siitä, että ollaan toinen toistaan kohtaan reiluja. Ei puhuta selän takana pahaa. Ei aleta riidellä pikkuasioista. Kannustetaan toisia onnistumaan ja palkitaan onnistumiset reilulla tunnustuksella.

Rehellisyys on tärkeää ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Valehtelu edes oman käyttäytymisen kaunistelemiseksi ei ole hyväksyttävää. Virheensä ja epäonnistumisensa rehellisesti tunnustava saa yleensä toisten kunnioituksen.

Rehellisyys on erityisen tärkeää silloin, kun koulussa on kokeita ja testejä. Älä siis turvaudu koskaan vilpillisiin keinoihin äläkä lunttaa. Jos joudut kiinni rikkeistä, älä turvaudu valheeseen, vaan tunnusta tekosi sellaisena kuin sen teit. Kyky vastata rehellisesti teoistaan on aina kunnioitusta herättävää.

Suhtaudu kunnioittavasti kaikkiin aikuisiin.

Toisen kunnioittaminen on keskeinen osa hyvin toimivaa yhteisöä. Aivan erityisen kunnioituksen ansaitsevat koulun ja kodin aikuiset. Aikuisilla on sekä kotona että koulussa lasta ja nuorta suurempi vastuu. Aikuinen toimii vastuullisesti toimiessaan sekä kotona että koulussa eräässä mielessä esimiesasemassa ja on tästä näkökulmasta tarkasteltuna aina lasten ja nuorten erityisen kunnioituksen ansainnut.

Yhteisö, joka ei pidä huolta heikoimmistaan, ei ole sivistynyt eikä humaani yhteisö. Erityisesti vanhuksia kohtaan nuoremmat ovat aina velvolliset osoittamaan erityisen kunnioittavaa suhtautumista sekä puhutellessaan (teitittely) että muutoin heitä kohdatessaan (annetaan bussissa istumapaikka, avataan ovi, autetaan tavaroiden kantamisessa, yms.).

Ilmoita koulupäivän aikana tapahtuneesta tapaturmasta tai sairastumisesta koulun aikuiselle, joka antaa tarkemmat menettelyohjeet.

Ellei opettajaa tai muuta henkilökuntaa ole tapahtumapaikalla, on oppilas velvollinen ilmoittamaan tapahtuneesta jollekin koulun aikuiselle.

Ensimmäisenä paikalle tullut aikuinen arvioi tilanteen (varmistaa onko kyseessä epilepsia-kohtaus tai muu todennäköisesti ohimenevä kohtaus tai oireilu). Aikuinen yrittää tarvittaessa tavoittaa terveydenhoitajan tai muun ensiaputaitoisen henkilön. Tapahtumapaikalta poistetaan ylimääräiset henkilöt.

Tapahtuneesta on ilmoitettava aina sekä kansliaan että rehtorille. Ilmoituksen kotiin tekee ensisijaisesti luokanopettaja, luokanvalvoja tai rehtori.

Kun oppilas loukkaantuu lievästi tai sairastuu kesken koulupäivän, eikä voi sen vuoksi osallistua oppitunneille, ilmoitetaan tilanteesta huoltajalle. Huoltajan kanssa sovitaan menettelystä. Jos huoltajaa ei tavoiteta,

menettelystä päätetään koulussa.

Oppilas ei saa koskaan lähteä sairaana tai loukkaantuneena kotiin ilman, että huoltajalta on saatu lupa kotiuttamiseen.

Käsittele koulun omaisuutta huolellisesti. Jokainen on velvollinen ilmoittamaan koulun aikuiselle havaitsemansa ilkeimmän tai vahingon. Jos oppilas aiheuttaa vahingon, on hän velvollinen korvaamaan sen.

Hyvin toimiva yhteisö pitää hyvää huolta myös toimintaympäristöstään. Koulussa tämä merkitsee sitä, että kukaan ei tahallaan vahingoita koulukiinteistöä eikä koulun muuta omaisuutta. Käyttöön saamia koulun välineitä ja laitteita on käsiteltävä erityistä varovaisuutta osoittaen.

Tärkeää on muistaa, että oppikirjat ovat oppilaan haltuun annettua koulun omaisuutta eikä niitä siksi saa turmella.

Jos oppilas tahallaan tai tuottamuksellisesti aiheuttaa koulun, toisen oppilaan tai työntekijän omaisuudelle vahingon, on hän korvausvelvollinen. Tuottamuksellisuudella tarkoitetaan sitä, että aiheutettu vahinko ei ole syntynyt tietoisena pyrkimyksenä kyseiseen vahingontekoon, vaan on seurausta sellaisesta toiminnasta, joka muutoin on ollut sopimatonta, kiellettyä tai oppilaan ikäkausiksi huomioon ottaen erityistä huolimattomuutta osoittavaa. Tuottamuksen määrän arvioi rehtori.

Älä tuo kouluun teräseita tai muita vaarallisia välineitä, tupakkatuotteita, pähteitä, sytytysvälineitä tai iletulitteita.

Koulun pitää olla kaikille turvallinen paikka. Siksi on selvää, että kouluun ei saa tuoda sellaisia välineitä tai aineita, jotka ovat omiaan vaarantamaan oman tai toisen turvallisuuden. Teräseiksi katsotaan kaikki sellaiset veitset, puukot tai piikit, joilla voidaan helposti aiheuttaa toiselle vahinkoa.

Erilaisten räjähteiden, kuten iletulitteet, tuominen kouluun on kielletty. Samoin on kiellettyä tuoda kouluun sytytysvälineitä (tulitikut, sytkärit yms.). Vuonna 2010 voimaan tullut tupakkalaki kieltää tupakoinnin koulun lähialueella kaikilta, myös aikuisilta sekä tupakkatuotteiden, hallussapidonkin alaikäisiltä. Myös nuuskaaminen ja nuuskan hallussa pito koulussa on kiellettyä.

Erilaisten päihdyttävien ja huumaavien aineiden kouluun tuominen, hallussapito ja käyttö koulussa on kiellettyä.

Älä tupakoi/vapeta/käytä mitään nikotiinituotteita koulupäivän aikana.

Tupakkalaki kieltää tupakoinnin koulualueella aina.

Älä ota äläkä käytä toisen omaisuutta ilman lupaa. Jokainen oppilas on velvollinen säilyttämään arvokasta omaisuuttaan niin, ettei se voi helposti joutua vieraisiin käsiin.

Jos tuot kouluun arvokasta omaisuutta (esim. rahaa, soittimet, kellot, kännykät, yms.), olet siitä itse vastuussa. Ilman huoltajan lupaa koulussa ei kaupitella eikä vaihdeta tavaraa.

Tervehdi luontevasti päivän aikana luokkatovereitasi, muita kavereitasi ja opettajia sekä koulun muuta henkilökuntaa ensi kerran tavatessasi.

Koputa oveen, ennen kuin astut sisään kansliaan tai opettajainhuoneeseen, kouluterveydenhoitajan huoneeseen tai kun menet luokkaan kesken tunnin.

Koputa ovelle ja odota kutsua sisään, ennen kuin menet koulun toimistoihin, opettajainhuoneeseen tai kouluterveydenhoitajan huoneeseen tai kun menet luokkaan kesken tunnin. Jos ovella on sähköinen summeri ja varausvalo, käytä sitä koputtamisen sijaan. Tervehdi ja esitä asiasi kohteliaasti.

Puhu ystävällisesti. Älä kiroile äläkä haistattele.

Toista kunnioittavaan kanssakäymiseen kuuluu myös asiallinen puhe- ja keskustelutyö. Töykeällä, epäystävällisellä puhetavalla voimme loukata syvästikin. Myöskään alatyyliset ilmaisut ja kiroilu eivät sovi sivistyneeseen ja fiksuun käytökseen. Siksi koulussa kiroilua ei suvaita.

Huolehdi henkilökohtaisesta hygieniasta.

Huolehdi käsien pesemisestä ennen ruokailua ja WC-käyntien jälkeen. Liikuntatunneilla tulee olla mukana vaihtovaatteet ja peseytymisvälineet. Liikuntatuntien jälkeen käydään pesulla (suihku/kainaloiden ja jalkojen pesu).

Muista, että koulu on työpaikka. Huomioi siksi turvallisuus asusteissa ja lävistyksissä sekä säädyllisyys pukeutumisessa.

Noudata opettajien ohjeita asianmukaiseen ja turvalliseen pukeutumiseen oppitunneilla ja erilaisissa tapahtumissa (liikuntavarusteet, suojalasit, työtakit ym.).

OPPITUNNIT

Kellon soidessa oppilaat tulevat odottamaan opettajaa luokan ulkopuolelle. Koulun sisätiloissa liikutaan kävellen ja meluamatta.

Tule oppitunnille ajoissa. Jos myöhästyit oppitunnilta, esitä anteeksipyyntö ja ilmoita myöhästymisesi syy.

Anna oppitunneilla oleville oppilaille ja henkilökunnalle työrauha, silloinkin, kun oma oppituntisi on päättynyt.

Siirry välitunnille meluamatta oman oppituntisi päätyttyä. Muissa luokissa tai tiloissa voidaan olla vielä työskentelemässä.

Toimi oppitunnilla opettajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Pyydä oppitunneilla puheenvuoro opettajalta viittaamalla.

Jokainen huolehtii työrauhasta. Luvatta käytetyt puheenvuorot häiritsevät oppituntia. On kohteliasta myös kuunnella toisten puheenvuoroja ja odottaa rauhassa omaa vuoroa.

Merkitse annetut kotitehtävät.

Oppilas merkitsee aina annetut kotitehtävät itselleen muistiin. Opettaja merkitsee kotitehtävät mahdollisuuksien mukaan Wilmaan ennen muuta tiedoksi vanhemmille ja poissaoleville oppilaille. Kotitehtävät voi selvittää luokkakavereilta tai opettajalta.

Huolehdi WC-asiat välituntien aikana.

WC-käynnit pyritään hoitamaan välitunneilla, mutta jos WC:hen on päästävä kesken oppitunnin, oppilas voidaan velvoittaa jäämään tunnin jälkeen vastaavaksi ajaksi tekemään tehtäviään. WC:ssä saa olla vain yksi oppilas kerrallaan.

VÄLITUNNIT

Oppituntien välissä pidetään kymmenen minuutin mittainen välitunti ja ns. pitkät välitunnit ruokailun ja välipalan yhteydessä. Opettaja ilmoittaa oppitunnin päättymisestä ja välitunnin alkamisesta. Välitunnin valvonnasta vastaavat opettajat.

Oppilaan on kellon soitua saavuttava sen luokkatilan eteen, jossa seuraava tunti pidetään, ellei muuta ole sovittu. Välitunnit vietetään niille osoitetulla alueella.

Liite 2. Päihde- ja pelikasvatussuunnitelmasta osio toimintakulttuuri:

TOIMINTAKULTTUURI

Toimintasuunnitelma tavattaessa oppilas käyttämässä tai hallussa pitämässä päihdyttäviä aineita, tai tavattaessa niiden vaikutuksen alaisena.

Se joka havaitsee päihteiden käyttöä tai hallussapitoa, ohjaa oppilaan rehtorin/apulaisrehtorin/ vararehtorin luo.

Rehtori/apulaisrehtori/vararehtori keskustelelee oppilaan kanssa toisen aikuisen läsnäollessa tapahtuneesta. Keskustelu kirjataan. Päihdetuotteet otetaan haltuun ja luovutetaan huoltajalle.

Ollaan yhteydessä huoltajaan ja sovitaan koulupäivän päättymisestä. Huoltajalle ilmoitetaan lastensuojeluilmoituksesta ja mahdollisista muista toimista (poliisi, päihdetyö). Oppilasta ei jätetä ilman valvontaa.

Tehdään lastensuojeluilmoitus. Mikäli nuuskan, tupakan tai alkoholin käyttö on toistuvaa, otetaan yhteys myös poliisiin ja päihdetyöntekijään. Huumausainetapauksissa otetaan aina yhteys myös poliisiin ja päihdetyöntekijään.

Kootaan tarvittaessa yksilöllinen oppilashuoltoryhmä.

Liite 3. Inarin kunnan koulujen puuttuminen väkivaltatilanteisiin koulupäivän aikana

Ivalo 7.-9. – luokat, Sevetti ja Inari 5.-9.- luokat

- nollatoleranssi väkivaltaan

- koululta nimetään henkilö, joka opettajan kanssa hoitaa väkivaltatilanteen ja siihen liittyvät toimenpiteet:

- o soitto kotiin (aina, mahdollisimman pian ja jokaiselle osapuolelle)
- o terkkarille ohjaaminen tarpeen mukaan (seuraa aina myös lasu ja harkinnan varaisesti yhteys poliisiin)
- o lastensuojeluilmoitus ja rikosilmoitus tehdään tapauskohtaisesti ja harkinnan mukaan. Huomioon otetaan tahallisuus ja toistuvuus sekä se, jos toinen osapuoli on ollut altavastaajana
- o tapahtuma ja toimenpiteet kirjataan (mitä, koska, ketkä, toimenpiteet) välittömästi tapahtumakansioon
- o koulupäivä päättyy aina (sovittava huoltajan kanssa, jos kotiin lähtö ei onnistu, eristetään ryhmästä)
- o merkintä wilmaan

Ivalo 0.-6.-luokat, Sevetti ja Inari 0.-4-luokat

- tiukka puuttuminen, osapuolten erottaminen ja puhuttelu

- koululta nimetään henkilö, joka opettajan kanssa hoitaa väkivaltatilanteen ja siihen liittyvät toimenpiteet:

- o soitto kotiin (aina, mahdollisimman pian ja jokaiselle osapuolelle)
- o terkkarille ohjaaminen tarpeen mukaan (seuraa aina myös lasu ja harkinnan varaisesti yhteys poliisiin)
- o lastensuojeluilmoitus ja rikosilmoitus tehdään tapauskohtaisesti ja harkinnan mukaan. Huomioon otetaan tahallisuus ja toistuvuus sekä se, jos toinen osapuoli on ollut altavastaajana
- o tapahtuma ja toimenpiteet kirjataan (mitä, koska, ketkä, toimenpiteet) välittömästi tapahtumakansioon
- o koulupäivä päättyy, mikäli oppilas on vaarallinen itselleen tai muille (sovittava huoltajan kanssa, jos kotiin lähtö ei onnistu, eristetään ryhmästä)
- o merkintä wilmaan

LIITE 3. Inarin kunnan peruskoulujen järjestyssäännöt

1 Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Näiden järjestyssääntöjen tarkoituksena on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan. Järjestyssäännöt ovat voimassa oppilaan ollessa koulussa tai osallistuessa koulun toimintaan koulun ulkopuolella. Järjestyssääntöjä on noudatettava esimerkiksi luokkaretkillä, leirikouluissa ja työssäoppimisessa.

2 Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

Oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet Kaikki oppilaat ovat yhdenvertaisia. Kaikilla oppilailla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Oppilaita on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin. Kouluissamme noudatetaan 1) opetuksen järjestäjän hyväksymää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ja 2) tasa-arvosuunnitelmaa. Lisäksi kouluilla on käytössä yhteiset toimintamallit varhaiseen poissaoloihin puuttumiseen sekä väkivaltilanteissa toimimiseen.

Oppilaan velvollisuudet Oppivelvollisuusikäisellä oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, kunnes oppivelvollisuus on suoritettu. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon. Poissaolon syystä on annettava selvitys.

3 Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

Hyvien tapojen mukaiseen käyttäytymiseen kuuluu muun muassa: Toisten huomioon ottaminen, työ- ja opiskelurauhan edistäminen ja kunnioittaminen, tervehtiminen, ohjeiden noudattaminen sekä hyvät ruokailutavat. Oppitunneille on saavuttava ajoissa. Muistakin sovituista ajoista on pidettävä kiinni. Jokaisen tulee edistää hyvää työrauhaa ja viihtyisyyttä opiskelutilanteessa. Kouluun tulee pukeutua asiallisesti. Oppilaan tulee pukeutua niin, että hän voi turvallisesti osallistua opetukseen. Kouluun ei suositella tuotavaksi ylimääräisiä tavaroita, joita ei tarvita koulupäivän aikana.

Oleskelu ja liikkuminen

Välitunnille lähdetään viivyttelämättä. Välitunti vietetään sille varatulla alueella ja noudatetaan välituntivalvojan ohjeita. Koulualueelta poistuminen ilman lupaa on kielletty.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista on pidettävä hyvää huolta. Toisten omaisuutta on kunnioitettava. Roskaaminen ja sotkeminen heikentävät yhteistä viihtyisyyttä. Jokaisen on siivottava jälkensä.

Vahinkoa aiheuttanut henkilö on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon vahingonkorvauslain mukaisesti. Ulkovaatteet, -kengät ja päähineet säilytetään niille tarkoitetuissa paikoissa.

Turvallisuus

Välitunneilla, oppitunneilla ja koulun toiminnassa koulualueen ulkopuolella on käytäytyttävä niin, että kenenkään turvallisuutta ei vaaranneta. Turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta on ilmoitettava rehtorille tai koulun henkilökuntaan kuuluvalle. Kulkuvälineet asetetaan niille varattuihin paikkoihin eikä niitä käytetä koulupäivän aikana.

välituntialueella.

Digilaitteiden käyttö

Koulun digilaitteita ja tietoverkkoa käytetään vain opiskeluun soveltuvalla tavalla. Erikseen sovittaessa oppilas voi käyttää myös omia laitteita oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana. Digitaalisia oppimateriaaleja, sovelluksia ja tekoälyä käytetään opetuksessa asianmukaisesti ja opettajan ohjeiden mukaisesti. Oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdeettä ilmaisematta.

Digilaitteiden opetusta häiritsevä käyttö oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana on kielletty. Puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon. Luokilla 0-6 puhelimet ja muut mobiililaitteet ovat koulupäivän ajan oppilaan laukussa tai luokan puhelinparkissa. Puhelimet ja muut mobiililaitteet pidetään häiriöttömässä tilassa. Laitteiden käyttö ei ole sallittua koulupäivän aikana. Luokilla 7-9 puhelimet ja muut mobiililaitteet ovat oppituntien ajan oppilaan laukussa, luokan puhelinparkissa tai oppilaan lukolisessa kaapissa. Puhelimet ja muut mobiililaitteet pidetään häiriöttömässä tilassa. Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö on sallittua koulun työsuunnitelmassa määrittämällä välitunnilla.

Ruokailussa, juhlissa tai muissa tilaisuuksissa puhelimen käyttö on kielletty.

Puhelinta ja muuta mobiililaitetta ei saa käyttää toisen henkilön äänittämiseen, kuvaamiseen tai videoimiseen ilman opettajan ja kuvattavan henkilön lupaa.

Puhelinta ja muuta mobiililaitetta saa opettajan luvalla käyttää, jos oppilaalla on kiireellinen tarve oppitunnin aikana olla yhteydessä huoltajaan esimerkiksi oppilaan sairastumisen vuoksi. Oppilaalla on aina oikeus ilman koulun henkilöstön lupaa hätätilanteessa soittaa hätänumeroon.

Päihteet ja muut kielletyt aineet sekä vaaralliset esineet

Lailia kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kiellettyä. Kiellettyjä aineita ja esineitä ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittamat tupakka ja tupakkatuotteet alaikäisillä, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoittimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Perusopetuslain mukaiset kurinpitokeinot ja turvaamistoimenpiteet

Perusopetuslain mukaisia kurinpitokeinoja ja muita seuraamuksia ovat kasvatustarkastelu, kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen ja jälki-istunto. Muita seuraamuksia ovat siivousveloite, oppilaan määrääminen poistumaan, oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen sekä oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään. Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa opetustilasta oppilas, joka ei noudata poistumismääräystä. Kielletty esine tai aine voidaan ottaa haltuun, tai tarkastaa oppilaan tavarat kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, perusopetuslain mukaisesti.

Rehtorilla ja opettajalla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta kiusaamisesta, häirinnästä tai väkivallasta niihin syyllystyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

4 Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Inarin kunnan peruskoulujen ja lukion järjestyssäännöt ovat osa Inarin kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja Inarin kunnan lukio-opetuksen opetussuunnitelmaa. Lisäksi ne ovat nähtävillä koulujen ilmoitustauluilla ja Sivistyspalvelujen-internetsivuilla (www.inari.fi). Järjestyssäännöt käydään läpi kouluyhteisöissä aina lukuvuoden aluksi. Koulut voivat tarkentaa tai täydentää työsuunnitelmassaan tai muuten näitä järjestyssääntöjä, jos siihen on erityisiä syitä. Nämä järjestyssäännöt on hyväksynyt Inarin kunnan sivistyslautakunta 8.10.2025.